

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський університет імені Бориса Грінченка
Освітня програма	36853 Історія та археологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	032 Історія та археологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36853
Назва ОП	Історія та археологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Демуз Інна Олександрівна, Герасименко Вікторія Вікторівна, Маслак Володимир Іванович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	15.10.2020 р. – 17.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/nmc.kmn/accred/2020/3-onr/032_Istoriia_ta_arkheolohiia.pdf
Програма візиту експертної групи	https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/nmc.kmn/accred/2020/3-onr/032_Programa.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Аналіз звіту про самооцінювання, вивчення документації та проведення акредитаційної експертизи дають підстави експертній групі вважати, що освітня діяльність забезпечує виконання поставлених цілей та програмних результатів навчання ОНП, а зміст ОНП та практики її реалізації враховують потреби учасників освітнього процесу та інших зацікавлених сторін. Освітньо-наукова програма 032 «Історія та археологія» третього (PhD) рівня розроблена для підготовки докторів філософії для подальшої науково-педагогічної діяльності в гуманітарній сфері. ОНП розроблена робочою групою викладачів кафедр історії України та всесвітньої історії, де й реалізується. Подана у Відомостях про самооцінювання інформація є правдивою, відповідає дійсності. На окремі невідповідності експертами звернено увагу, що відображено у цьому звіті.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОНП повністю корелює зі Стратегією розвитку ЗВО, відповідає його ефективно діючій корпоративній культурі, місії, цінностям. Спрямованість ОНП повною мірою відповідає потребам регіону, ринку праці, спеціальності та галузі. Чітко виписаний регіональний контекст ОНП під час формулювання цілей та ПРН. Підготовка здобувачів повною мірою відповідає запитам усіх категорій стейкхолдерів. При формуванні цілей і ПРН ОНП враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних ОНП. В ОНП реалізовані усі 4 рівні набуття компетентностей із внутрішнім дотриманням виділених кредитів ЄКТС на кожний із них. Розроблено нормативні документи, що регламентують процедуру обрання і вивчення вибіркового дисциплін, здобувачі володіють інформацією щодо можливості вільно обирати навчальні дисципліни та формувати власну освітню траєкторію, вибір аспірантами дисциплін присутній. Обсяг практичної підготовки здобувачів є достатнім, розроблено всі необхідні навчально-методичні матеріали. Обсяг ОНП та окремих ОК реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є достатнім для досягнення цілей та ПРН. Правила прийому на навчання є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному веб-сайті. Документи містять положення про академічну мобільність і неформальну освіту. Запроваджено багаторівневу систему моніторингу та удосконалення, оцінки та перегляду ОНП із залученням усіх груп стейкхолдерів. Форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи; цілі, зміст, критерії оцінювання та вимоги до контрольних заходів є зрозумілими для здобувачів. Проектною групою ефективно використовується міжнародний досвід PhD-програм. Наявний високий рівень інтернаціоналізації програми, академічна мобільність НПП і здобувачів. Кадровий потенціал ЗВО здатний забезпечити подальший розвиток ОНП, запровадити практику разових спеціалізованих вчених рад, із залученням вітчизняних і іноземних фахівців, інших ЗВО, науково-дослідних установ. У ЗВО ефективно впроваджуються принципи академічної етики. Електронні ресурси з відомостями про ОНП є публічно доступними, зручними в користуванні та наповненими, існує зручна форма отримання зворотного зв'язку від стейкхолдерів. Матеріально-технічна база цілком забезпечує реалізацію ОНП на високому рівні, досягнення нею визначених цілей і ПРН. ЗВО забезпечує постійний доступ аспірантів до наявних інформаційних ресурсів, безпечного освітнього середовища та соціальної інфраструктури. Є належний рівень освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів завдяки чітко організованій роботі структурних підрозділів та працівників ЗВО. Сформована культура якості у ЗВО, атмосфера неконфліктного середовища, визначені і прозорі процедури вирішення конфліктних ситуацій. Високий рівень публічності та прозорості діяльності ЗВО. Наявний механізм отримання зауважень та пропозицій стейкхолдерів через електронну скриньку гаранта ОНП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Зміст освітньої складової ОНП не повною мірою відповідає предметній області. Рекомендовано або конкретизувати предметну область, або розширити зміст ОНП навчальними дисциплінами (чи додатковими курсами) з археології. Процедура вибору дисциплін здобувачами вищої освіти потребує певного корегування. Рекомендовано розширити перелік вибіркового дисциплін, позбутися блочності вибіркового дисциплін, зробивши даний вибір наскрізним. На момент проведення експертизи навчальний план здобувачів вищої освіти передбачав можливість вивчення лише англійської мови (серед іноземних). Рекомендовано здобувачам вищої освіти забезпечити можливість вивчати, крім англійської, й інші іноземні мови за їхнім бажанням. Рекомендовано укласти силабуси навчальних дисциплін, що оптимізує необхідну для здобувачів вищої освіти інформацію про змістове наповнення освітніх компонентів. Рекомендовано розширити можливості визнання результатів навчання у неформальній освіті не лише мовними компетентностями, а й загальнонауковими та фаховими компетентностями. Рекомендовано більш активно залучати роботодавців та випускників до викладання дисциплін на ОНП та проведення практичної підготовки. Рекомендовано конкретизувати в нормативних документах механізми залучення здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших стейкхолдерів до процедур моніторингу і перегляду ОП; включити в робочу групу розробників здобувачів, роботодавців та інших стейкхолдерів. Через відсутність проекту ОНП на сайті експертною групою рекомендовано в подальшому не прибирати зі сторінок університету або факультету проекти обговорення ОНП. Для продуктивної роботи стейкхолдерів пропонується оприлюднювати на сайті ЗВО їхні пропозиції для інформування та обговорення громадськості.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітньо-наукова програма «Історія та археологія» спеціальності 032 Історія та археологія третього (доктор філософії) освітнього рівня має прописану мету та орієнтацію програми, спрямовану на підготовку дослідників із глибинним науковим, аналітичним, дослідницьким, організаторським потенціалом задля успішної професійної самореалізації для здійснення наукових проєктів. Освітня програма ґрунтується на формуванні у здобувачів професійних умінь у галузі організації та проведення наукових досліджень з історії України та світової історії. Мета і орієнтація програми послідовно корелюють зі Стратегією (Програмою) розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка на 2018–2022 рр. (<https://tinyurl.com/kubg-strat>), відповідають корпоративній культурі (<https://kubg.edu.ua/prouniversitet/vizytivka/korporatyvna-kultura-universytetu/1535-korporatyvna-kultura-universytetu.html>), місії (<https://kubg.edu.ua/prouniversitet/vizytivka/korporatyvna-kultura-universytetu/1603-misiia-universytetu.html>) та цінностям університету (<https://kubg.edu.ua/prouniversitet/vizytivka/korporatyvna-kultura-universytetu/1648-tsinnosti-universytetu.html>). У місії університету наголошено на служінні людині, громаді, суспільству, що, загалом, відбито в ОНП.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У ході робочих зустрічей зі стейкхолдерами експертною групою було встановлено дотичність здобувачів вищої освіти, випускників програми, роботодавців, фахівців галузі, академічної спільноти до формування цілей та програмних результатів навчання даної ОНП, врахування їхніх інтересів при формуванні цілей і ПРН освітньої програми, а також перевірено і засвідчено достовірність даних, поданих у звіті самооцінювання. Експертною групою отримано протоколи засідань кафедри історії України та всесвітньої історії за 2016, 2019, 2020 рр. (завантажені в систему НА), які підтверджують факт обговорення ОНП, врахування конкретних пропозицій викладачів і здобувачів вищої освіти, залучення до обговорення представників роботодавців (Удод О. А., завідувач відділу української історіографії Інституту історії України НАН України; Підсуха О.П. директор Музею української діаспори; Бажан О. В., директор Центрального державного архіву громадських об'єднань України; Бережна С.В., проректор Харківського національного педагогічного університету імені Григорія Сковороди). Зустріч експертної групи з роботодавцями додатково засвідчила зацікавленість, взаємодію і активну співпрацю останніх з ЗВО в напрямку вдосконалення ОНП. Про врахування інтересів академічної позауніверситетської спільноти можемо судити через наявність їхніх позитивних відгуків на ОНП (відгуки від д.і.н., проф. І. К. Патриляка та д.і.н., проф. О. В. Потильчака). На зустрічах з експертною групою були присутні представники позауніверситетської спільноти – Удод О. А., Патриляк І. К., які дали позитивні оцінки даної ОНП. ЗВО надав документи, що підтверджують зміни в ОНП, внесені у 2020 р. згідно проведених опитувань, очних і дистанційних зустрічей з усіма категоріями стейкхолдерів (завантажені в систему НА). Експертна група додатково отримала Звіт про результати опитування здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня щодо оцінювання якості реалізації ОНП «Історія та археологія» 2019–2020 рр. (звіт завантажено в систему НА). Опитування здійснювалося за наступними блоками: освітній компонент, якість викладання, наукове керівництво; за всіма блоками отримано досить позитивні результати. На зустрічах здобувачі вищої освіти підтвердили факт проведення опитувань щодо задоволеності даною ОНП та врахування їхніх інтересів при формулюванні цілей і ПРН. Представники студентського самоврядування, у тому числі й від аспірантів, входять до Вченої ради університету, що дає можливість долучатися до процедури моніторингу та перегляду ОНП. У цілому, мета, орієнтація та програмні результати навчання ОНП визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів), що було з'ясовано в ході зустрічей з визначеними сторонами, ознайомлення з відомостями СО та іншими документами. Мета ОНП сформульована відповідно до траєкторії запитів стейкхолдерів, їхньої позиції у визначенні траєкторії освітнього складника ОНП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

У меті освітньо-наукової програми, її програмних результатах навчання враховано особливості розвитку спеціальності 032 Історія та археологія, що гарантоване підготовкою фахівців, які зможуть працювати в закладах вищої освіти, наукових, науково-дослідних установах, державних і неурядових організаціях – старшими викладачами, доцентами, науковими співробітниками, консультантами соціальних проектів і програм, керівниками закладів освіти. Потреби сучасного ринку праці в даній ОНП враховані через активний діалог ЗВО з академічними установами НАН, науковими, музейними, експертно-аналітичними закладами міста Києва та регіону. Цілі ОНП максимально наближені до потреб дослідження історичної спадщини Київщини, вивчення архівних матеріалів. Регіональний контекст ОНП забезпечується муніципальним підпорядкуванням університету. Зокрема, представники адміністрації Національного музею історії України у Другій світовій війні на зустрічі з роботодавцями підтвердили високу кваліфікацію випускників аспірантури ЗВО (18 випускників працюють у даному музеї). Підтверджено врахування досвіду вітчизняних та іноземних освітніх програм при формуванні цілей, програмних результатів навчання, укладання навчального плану, змістового наповнення окремих освітніх компонентів ОНП, у тому числі запозичення з європейської практики такої форми роботи як наукові семінари. На запит експертної групи додатково були надані сертифікати НПП про стажування у зарубіжних ЗВО (завантажені в систему НА). Отже, мета ОП та ПРН враховують тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевий та регіональний контекст.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарту вищої освіти освітньо-наукового ступеня (доктор філософії) спеціальності 032 Історія та археологія на сьогодні немає. Мета, орієнтація і програмні результати навчання ОНП загалом відповідають вимогам 8 (9) кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій, оновленої згідно Постанови Кабінету Міністрів України 25.06.2020 р., № 519 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/para12#n12>. Увесь обсяг заявлених компетентностей та програмних результатів навчання відповідають завданням підготовки здобувача третього (доктор філософії) рівня освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОНП повністю корелює зі Стратегією розвитку університету, відповідає корпоративній культурі, місії та цінностям ЗВО. Крім того, в університеті сформована ефективна корпоративна культура, направлена на якісну підготовку фахівців. Спрямованість програми повною мірою відповідає запитам і потребам регіону, ринку праці, спеціальності та галузі. Чітко виписаний регіональний контекст ОНП під час формулювання цілей та програмних результатів навчання. Підготовка здобувачів вищої освіти третього рівня повною мірою відповідає запитам усіх категорій стейкхолдерів. При формуванні цілей і ПРН даної освітньої програми враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Недоліки ОНП за даним критерієм відсутні.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на те, що освітньо-наукова програма «Історія та археологія» повною мірою відповідає вимогам критерію 1, наявні позитивні практики ефективної корпоративної культури, в межах якої здійснюється вся освітньо-наукова діяльність ЗВО, експертна група оцінює даний критерій за рівнем відповідності А.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОНП «Історія та археологія» становить 60 кредитів ЄКТС, що відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» та Постанові Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р. «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах)» (уточнена й доповнена (23.04.2019 р. № 283). Експертною групою було перевірено факт наявності в навчальному плані необхідних чотирьох освітніх складових, передбачених відповідно до Національної рамки кваліфікацій і згаданої вище постанови. З'ясовано, що всі чотири освітні складові присутні; їхнє кількісне співвідношення в цілому знаходиться в межах норми: 1) дисципліни зі спеціальності – науково-викладацька практика і науковий семінар з формування фахових компетентностей, – що становить 10 кредитів ЄКТС (при нормі не менше 12); (дисципліни зі спеціальності також включені до вибіркового блоку «Історія України» та «Всесвітня історія» з науковими семінарами, де здобувачі додатково добирають ще по 12 кредитів); 2) дисципліни загальнонаукового (філософського) блоку («Філософія і методологія наукової діяльності») – 4 кредити ЄКТС (при нормі 4-6); 3) блок дисциплін, що формують універсальні навички науковця («Стратегії наукових досліджень», дослідницька практика) – 12 кредитів ЄКТС (при нормі не менше 6); 4) дисципліни мовного блоку («Наукова комунікація англійською мовою») – 10 кредитів ЄКТС (при нормі 6-8). Збільшення кількості кредитів на дисципліни мовного блоку (до 10 кредитів), на думку експертів, не є недоліком, адже сприяє кращому засвоєнню та комунікації іноземною мовою. Окрім того, щодо мовної підготовки ЕГ звернула увагу на необхідність забезпечення можливості здобувачам вивчати, крім англійської, й інші іноземні мови. Поряд із цим, ЗВО представив документ (Зміни до ОНП, затверджені рішенням Вченої ради історико-філософського факультету від 17.09.2020 р.) (завантажені в систему НА), яким ініціював уточнення назви освітнього компоненту «Наукова комунікація англійською мовою» на «Наукова комунікація іноземною мовою», що оптимізує його зміст до сучасного стану галузі, а також уможливує розширення діапазону іноземних мов для вивчення аспірантами. Гуманітарна складова підготовки фахівців забезпечена, в першу чергу, такими навчальними дисциплінами, як «Філософія і методологія наукової діяльності», «Наукова комунікація англійською мовою». Всі дисципліни, крім іноземної, викладаються українською мовою (в університеті діє Наказ «Щодо мовного режиму в Університеті» від 28.09.2018 р. https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/nakaz_610_28_09_18.pdf).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОНП має чітку структуру. Включені до ОНП освітні компоненти становлять логічну взаємопов'язану систему. Освітні компоненти (обов'язкові та вибіркові), а також науковий компонент дають змогу досягти поставленої мети і програмних результатів навчання, які корелюють із наявним переліком навчальних дисциплін. Навчальний план корелює з ОНП Історія та археологія. Експертною групою проаналізовано та підтверджено факт забезпечення усіх програмних результатів навчання за рахунок обов'язкових дисциплін. Вважаємо, що обсяг обов'язкових освітніх компонентів робить логічним досягнення програмних результатів навчання, що відбито в наявних матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми (таблиця 4 ОНП) та матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-наукової програми (таблиця 5 ОНП). Кожний програмний результат навчання належним чином охоплений змістом ОНП. Відповідно до п. 27 Постанови КМУ № 261 (від 23.03.2016) в ОНП реалізовані усі чотири рівні набуття компетентностей із внутрішнім дотриманням виділених кредитів ЄКТС на кожний із них. Експертна група детально проаналізувала робочі програми навчальних дисциплін. З'ясовано, що всі програми були оновлені у 2018 та 2019 рр., підписані відповідальними особами, укладені згідно методичних рекомендацій МОН України 2018 р., присутня конкретизація напрямів та обсягів самостійної роботи, засобів діагностики результатів навчання, методів навчання тощо. Поряд із цим, ЕГ рекомендує ЗВО укласти силабуси навчальних дисциплін, що оптимізує необхідну для здобувачів вищої освіти інформацію.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Експертна група засвідчує, що всі освітні компоненти, представлені в ОНП, пов'язані з визначеною спеціальністю (галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 032 Історія та археологія) третього рівня освіти. Поряд із цим, ЕГ вважає, що зміст освітньої складової ОНП є дещо вужчим, ніж предметна область – ОНП зосереджена на вивченні історії України та всесвітньої історії, зокрема має джерелознавчо-історіографічне спрямування, тоді як предметна область – 032 Історія та археологія. Рекомендуємо або конкретизувати предметну область, або розширити зміст ОНП навчальними дисциплінами (чи додатковими курсами) з археології. ОНП містить гуманітарний складник (вивчення філософії та методології наукової діяльності, стратегій наукових досліджень, а також наукових комунікацій англійською мовою).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОНП передбачає можливість для індивідуальної траєкторії здобувачів доктора філософії: відповідно до навчального плану на вибіркові дисципліни відведено 24 кредити – 40 % (при нормі не менше 25 %). В ЗВО розроблено нормативні документи, що регламентують процедуру обрання і вивчення вибіркового дисциплін (Положення про організацію освітнього процесу (зі змінами) https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_817_15.12.2017.pdf ; Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті (зі змінами) – п.4.2, 4.3, 4.4 https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/nakaz_388_05_31_19.pdf). Процедура вибору навчальних дисциплін є зрозумілою для здобувачів вищої освіти. Інформація про вибіркові освітні компоненти розміщена на веб-сайті ЗВО (<https://kubg.edu.ua/informatsiya/aspirantam-i-doktorantam/aspirantura/anotatsii-vybirkovykh-dystsyplin.html>). Експертною групою з'ясовано, що здобувачі вищої освіти мають обрати по дві дисципліни, кожна з яких становить 4 кредити, з блоків «Історія України» та «Всесвітня історія», які вивчаються протягом другого або третього років навчання на даній ОНП. На запит експертної групи були надані індивідуальні плани здобувачів (завантажені в систему НА), аналіз яких підтвердив обрання ними навчальних дисциплін, які відповідають темам їхніх дисертаційних досліджень. На зустрічі з експертною групою здобувачі вищої освіти підтвердили, що володіють інформацією щодо можливості вільно обирати навчальні дисципліни для вивчення та формувати власну освітню траєкторію. Поряд із цим, в університеті не застосовується практика обрання навчальних дисциплін з інших рівнів вищої освіти чи спеціальностей (хоча така можливість для здобувачів надана), що, згідно аргументації ЗВО, пов'язано з неможливістю запропонувати аспірантам навчальні дисципліни з бакалаврського і магістерського рівнів, які б відповідали напрямкам їхніх дисертаційних досліджень. Наразі в ЗВО планується розробка повноцінного механізму формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти третього рівня. Не дивлячись на загальне дотримання вимог щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів у кількісному та якісному відношенні, експертна група все ж таки рекомендує подумати над розширенням переліку вибіркового дисциплін, позбутися блочної системи вибіркового дисциплін, зробивши вибір наскрізним, у тому числі з можливістю вибору дисциплін з інших спеціальностей та рівнів освіти.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Освітньо-наукова програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів в обсязі 10 кредитів ЄКТС: науково-викладацька практика (4 кредити, 120 год.) і дослідницька практика (6 кредитів, 180 год.). На думку здобувачів, їхній обсяг є достатнім для засвоєння усіх необхідних знань і формування практичних навичок. Розроблено Положення про організацію та проведення практики аспірантів університету від 28.03.2019 р. (<https://tinyurl.com/kubg-phd-prac>). Експертною групою проаналізовано робочі програми практик. Вони містять методичні рекомендації щодо проведення практики, критерії оцінювання результатів практики, систему контролю, переліки звітної документації тощо. Робочі програми практик оновлені у 2019 р. На запит експертної групи були надані звіти (завантажені в систему НА) окремих здобувачів вищої освіти, що дало можливість засвідчити виконання ними відповідних завдань.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Експертною групою засвідчено, що дана ОНП передбачає формування у здобувачів навичок soft skills, зокрема, через вивчення таких обов'язкових освітніх компонентів як «Філософія і методологія наукової діяльності», «Стратегії наукових досліджень», «Наукова комунікація англійською мовою», а також у процесі проходження науково-викладацької практики. Набуття навичок комунікації, лідерства, здатності брати на себе відповідальність формується також завдяки науковій компоненті ОНП через участь здобувачів у різноманітних наукових заходах. Здобувачі вищої освіти під час зустрічі фокус-групи підтвердили формування навичок soft skills.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійного стандарту на сьогодні немає.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Загальний обсяг навчального часу за навчальним планом складає 60 кредитів ЄКТС (1800 год.), з яких обсяг аудиторних занять для здобувачів денної та вечірньої форм навчання становить 700 год. (39 %), а обсяг самостійної роботи – 1100 год. (61 %), що повною мірою відповідає нормі (від 1/3 до 2/3 загального обсягу навчального часу аспіранта). Аудиторне навчання здобувачів відбувається протягом трьох років з рівномірним розподілом кредитів для вивчення, що дозволяє ефективно поєднувати аудиторні та самостійні форми роботи. Обсяг самостійної роботи регламентований відповідними нормативними документами. Аналіз експертною групою навчальних планів підтверджує необхідний рекомендований обсяг самостійної роботи в межах від 1/3 до 2/3 загального обсягу навчального часу з кожної навчальної дисципліни. У фокус-групах зі здобувачами та науково-педагогічними працівниками членами ЕГ додатково з'ясувалося, чи повною мірою аспіранти опановують відведений обсяг самостійної роботи з кожної навчальної дисципліни, яким чином НППП перевіряють засвоєння здобувачами обсягу СР. Викладачі акцентували увагу на такому виді аудиторної роботи (крім семінарських занять), як наукові семінари, де відбувається тісне спілкування зі здобувачами, і на яких є можливість додатково перевірити засвоєний обсяг самостійної роботи.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Практики застосування дуальної форми освіти наразі на даній ОНП немає, проте таке право забезпечене Положенням про організацію освітнього процесу та Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

В ОНП реалізовані усі чотири рівні набуття компетентностей із внутрішнім дотриманням виділених кредитів ЄКТС на кожний із них. В ЗВО розроблено нормативні документи, що регламентують процедуру обрання і вивчення вибіркового дисциплін, здобувачі вищої освіти володіють інформацією щодо можливості вільно обирати навчальні дисципліни та формувати власну освітню траєкторію, вибір аспірантами дисциплін присутній. Обсяг практичної підготовки здобувачів є достатнім, розроблено всі необхідні навчально-методичні матеріали. Обсяг ОНП та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Зміст освітньої складової ОНП не повною мірою відповідає предметній області. Рекомендуємо або конкретизувати предметну область, або розширити зміст ОНП навчальними дисциплінами (чи додатковими курсами) з археології. Процедура вибору дисциплін здобувачами вищої освіти потребує коригування. Рекомендуємо: розширити перелік вибіркового дисциплін, позбутися блочності вибіркового дисциплін, зробивши даний вибір наскрізним. На момент проведення експертизи навчальний план здобувачів вищої освіти передбачав можливість вивчення лише англійської мови (серед іноземних). Рекомендуємо: здобувачам вищої освіти забезпечити можливість вивчати, крім англійської, й інші іноземні мови за їхнім бажанням. Рекомендуємо: ЗВО укласти силабуси навчальних дисциплін, що оптимізує необхідну для здобувачів вищої освіти інформацію.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи на те, що в освітньо-науковій програмі «Історія та археологія» виявлено неповну відповідність підкритеріям 2.3, 2.4, експертна група оцінює критерій 2 як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до аспірантури (у тому числі й за даною освітньою програмою) оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstup2020/PP/2_PP-2020-d-A_2.pdf). Вони розроблені відповідно до Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2020 р. Для конкурсного відбору осіб, які вступають на навчання для здобуття ступеня доктора філософії, зараховуються бали вступних випробувань зі спеціальності, іноземної мови, презентації дослідних пропозицій чи досягнень вступника. До аспірантури університету на конкурсній основі приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста). У здобувачів вищої освіти є можливість здавати вступні іспити з кількох іноземних мов на вибір: англійської, німецької, французької, іспанської, італійської. Вступник, який підтвердив свій рівень знання іноземної мови дійсним сертифікатом (не нижче рівня B2) звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Експертна група ознайомила із програмами вступних іспитів: вони є зрозумілими, були оновлені у 2020 р. Програми розміщені на сайті ЗВО (<https://kubg.edu.ua/informatsiya/aspirantam-i-doktorantam/aspirantura/prohramy-vstupnykh-ispitiv.html>). Результати вступних випробувань також оприлюднюються на веб-сайті ЗВО. Пункт 4.8 Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/nakaz_388_05_31_19.pdf) регламентує порядок поновлення на навчання. Отже, правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Особливостей прийому на ОНП «Історія та археологія» (порівняно з іншими ОП) немає. Передумовами вступу до аспірантури є отриманий освітній рівень магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста. Правила прийому на навчання за освітньо-науковою програмою повністю корелюють з її відповідними положеннями.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертною групою засвідчено, що правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, регламентовані нормативними документами університету, які знаходяться у відкритому доступі на веб-сайті (Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Київського університету імені Бориса Грінченка https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_12/polozh_839_22.12.2018.pdf). Вони є чіткими та зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу. Проте під час реалізації ОНП «Історія та археологія» практики застосування вказаних правил не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентується Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Університеті Грінченка (п. 4.3) (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/nakaz_388_05_31_19.pdf); експертною групою засвідчено, що дані правила є чіткими та зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу. Проте практики перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті, на даній ОНП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

В університеті правила прийому на навчання є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті. Документи містять положення щодо академічної мобільності та неформальної освіти здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Недоліки ОНП за даним критерієм відсутні.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

У зв'язку з відсутністю недоліків за даним критерієм експертна група оцінює його за рівнем відповідності А.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Освітній процес регламентується Положенням про організацію освітнього процесу (<https://tinyurl.com/kubg-ed-pro>) та складається з: аудиторних занять, наукового семінару, самостійної роботи, науково-викладацької та дослідницької практик, контрольних заходів з відповідними методами організації і проведення науково-дослідницької діяльності; групове обговорення; тестування; підготовка презентації підсумкової роботи, участь у роботі підсумкової наукової конференції; виконання письмових робіт відповідно до вимог, аспіранти активно залучаються до співвикладання, колегіального оцінювання і самооцінювання. Методи навчання і викладання (зазначені у таб.3) сприяють досягненню ПРН. Реалізація студентоцентрованого підходу відбувається у декілька етапів: при виборі спеціалізацій за ОНП (історія України чи всесвітня історія); при обранні теми дисертаційного дослідження та наукового керівника; при укладанні навчальних планів і формуванні їх варіативної складової; при реалізації ОК «Науковий семінар», «Практикум з методології історичних досліджень», які зорієнтовані на підготовку дисертаційного дослідження; «Науково-викладацька практика», «Дослідницька практика», які передбачають педагогічну на науково-дослідницьку підготовку. Форми та методи навчання і викладання визначаються викладачем та окреслюються в робочих програмах ОК та відповідають принципам академічної свободи, які регулюють: Положення про організацію освітнього процесу <https://tinyurl.com/kubg-ed-pro>; Стратегія (Програма) розвитку університету https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/documents/bgku_development_strategy_2018-2022.pdf. Колегіальні форми оцінювання, відкритість в обговоренні будь-яких проблемних моментів допомагають побудувати атмосферу толерантності і довіри. Діяльність Комісії з етики та з академічної доброчесності спрямована на дотримання принципів академічної етики та доброчесності (Кодекс корпоративної культури (п.3.5) https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_1/kodeks_korp_kultury.pdf ; Декларація про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та студентів, аспірантів, докторантів <https://kubg.edu.ua/prouniversitet/vizytivka/korporativna-kultura-universytetu/4299-deklaratsiia-pro-akadem-dobrochesnist.html>; Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Університету https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/nakaz_39_24.01.2020.pdf ; Наказ про здійснення перевірки на академічний плагіат дисертацій, поданих до спецрад Університету від 24.11.2017 №765: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_8/nakaz_765_24.11.2017.pdf). Під час зустрічей з фокус групами, зокрема, головою Комісії з етики (Жильцов О.Б.) виявлено, що за час існування ОНП до Комісії було одне звернення про порушення етичних норм, проте за результатами розгляду змісту заяви означені факти не знайшли підтвердження.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Здобувачам своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Ця інформація надається поетапно - напередодні та на початку кожного навчального семестру шляхом проведення установчих конференцій та презентацій викладачами ОК. Також, навчальні та робочі програми дисциплін, які викладаються на ОНП, викладає на платформі дистанційної освіти <http://e-learning.kubg.edu.ua/>. Задля швидкого доступу до інформації на будь-якому етапі освітнього процесу на сайті ЗВО в розділі «Аспірантам» <https://kubg.edu.ua/informatsiya/aspirantam-i-doktorantam/aspirantura/> розміщено всі ОНП, інформацію про вибіркові ОК, робочі програми навчальних дисциплін, програми практик, навчальні плани. Тут є інформація про організацію освітнього процесу для аспірантів усіх спеціальностей: графік освітнього процесу, розклад занять, програми іспитів тощо. Під час зустрічі зі здобувачами було виявлено, що на першому аудиторному занятті викладачі ознайомлюють їх з цілями, змістом, програмними результатами навчання, порядком та критеріями

оцінювання. Вони зазначили, що періодично відбуваються опитування з метою визначення рівня їхньої задоволеності методами навчання та викладання <https://office.naqa.gov.ua/d687f785-8bdc-43df-8f6b-8e5d5453f180>.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП відбувається впродовж усього навчання в аспірантурі на трьох рівнях: організаційному, змістовно-методичному та інформаційному. На загальноуніверситетському організаційному рівні визначено план наукової роботи, затверджено наукові теми кафедр, проводиться моніторинг та звітування про результати наукових досліджень (наказ №319 від 14.05.2018), засновані наукові видання («Схід», «Київські історичні студії») <https://kubg.edu.ua/informatsiya/naukovtsyam/fakhovi-vidannya.html>, створені науково-дослідні інституції (НДІ археології, освітології, грінченкознавства, інформатизації освіти), проводяться наукові конференції, семінари та круглі столи <https://kubg.edu.ua/informatsiya/naukovtsyam/podiji.html>. Логіка побудови ОНП забезпечує дослідницьку компоненту навчання на змістовно-методичному рівні, зокрема, аспірантам викладаються обов'язкові навчальні дисципліни: «Філософія і методологія наукової діяльності», «Стратегія наукових досліджень», «Науковий семінар». У викладанні більшості ОК використовуються форми і методи навчання, засновані на дослідженнях. Здобувачі освіти залучені до досліджень в контексті наукової теми Історико-філософського факультету «Складні питання історичної пам'яті країн Центрально-Східної Європи ХХ-ХХІ ст. у парадигмі діалогічності української культури» (0116U003294). Апробація власних наукових здобутків відбувається в межах науково-викладацької та дослідницької практик. На інформаційному рівні аспірант має можливість отримувати нову наукову інформацію, популяризувати наукові здобутки членів університетської спільноти, вивчати зарубіжні наукові ресурси за рахунок приєднання бібліотеки Університету до наукометричних баз Scopus Elsevier, Web of Science, «Інформаційного ресурсу» – повнотекстового електронного архіву української історичної періодики Libragia з комплексом пошукових засобів.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення навчально-методичних матеріалів відбувається щорічно, викладачем прописується зміст кожної навчальної дисципліни, форми навчання і оцінювання, та схвалюється відповідною кафедрою. Оновлення змісту освітніх компонент відбувається як на основі власних наукових досягнень, так і з урахуванням досягнень вітчизняних та іноземних науковців. Цьому, зокрема, сприяє участь викладачів у наукових стажуваннях та підвищеннях кваліфікації на базі вітчизняних і зарубіжних ЗВО та наукових установ <https://office.naqa.gov.ua/0568bfc3-4ff5-4471-b38b-7c19saf11877> (д.і.н., доцент В.М.Михайловський – в Інституті історії імені Тадеуша Мантойфля Польської академії наук (м.Варшава, 2019); д.і.н., професор, завідувач кафедри всесвітньої історії І.В.Срібняк – у ЗВО Польщі – Білостоцькому університеті, Лодзькому університеті, Національному закладі імені Оссолінських у Вроцлаві, Вроцлавському університеті, Університеті імені Адама Міцкевича, Варшавському університеті (2017-2018 р.р.). В.М.Михайловський оновив зміст освітнього компонента «Методика роботи з наративними джерелами ХІ-ХVІІІ ст.», д.і.н., проф. В.О.Щербак – «Джерела та історіографія історії України»).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО відповідно до «Стратегії (Програми) розвитку https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/documents/bgku_development_strategy_2018-2022.pdf в межах діяльності Науково-дослідної лабораторії інтеграціоналізації вищої освіти. Інструментами інтернаціоналізації є участь аспірантів у програмах міжнародної академічної мобільності <https://office.naqa.gov.ua/b74173db-c16e-4164-bcbf-a0b609edac02>, що регламентується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_12/polozh_839_22.12.2018.pdf відповідно до договорів про співпрацю <http://ivo.kubg.edu.ua/mizhnarodna-aktyvnist/dohovory-pro-spivpratsiu.html> залучення викладачів ОНП та наукових керівників до чисельних міжнародних дослідницьких проектів <https://office.naqa.gov.ua/d687f785-8bdc-43df-8f6b-8e5d5453f180> так само створює додаткові можливості для інтернаціоналізації вищої освіти, залучення сучасного міжнародного досвіду.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Цілі, зміст та критерії оцінювання є зрозумілими учасникам освітнього процесу. Залучення здобувачів до академічної мобільності. Надання доступної, зрозумілої та актуальної інформації щодо освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

З метою приведення у відповідність задекларованого фокусу ОНП та її змістовного наповнення ЕГ вважає за доцільне включити до навчального плану ОК з циклу «Археологія», запровадити відповідний науковий семінар. При подальшому перегляді та перезатвердженні ОНП включати до робочої групи здобувачів даної ОНП та фахівців з археології.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОНП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 4.2 – 4.5, а недоліки за підкритерієм 4.1 не є суттєвими і не перешкоджають реалізації ОНП. В цілому ОНП та освітня діяльність за цією програмою відповідає рівню В за Критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

З метою перевірки та оцінювання якості освіти у ЗВО розроблено та впроваджено Положення про організацію освітнього процесу (зі змінами) https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_817_15.12.2017.pdf, що забезпечує чіткість і зрозумілість форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в ЗВО. Складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, зокрема, щодо організації контролю і оцінки якості результатів навчання, є такі види контролю: проміжний, підсумковий. Форми контролю зазначені в робочих програмах та доводяться здобувачам викладачами на перших заняттях з дисципліни, вони є чіткими та зрозумілими, оприлюднені на платформі дистанційного навчання <http://e-learning.kubg.edu.ua/>. Крім традиційних форм підсумкового семестрового контролю (іспит, залік, звітування з практик), у ЗВО широко практикуються індивідуальні комплексні завдання, презентація результатів дослідження, групове обговорення, рецензування, дискусія. Обов'язковим заходом є річне звітування про виконання індивідуального плану. ОНП передбачено атестацію, що здійснюється постійно діючою або разовою спецрадою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Під час зустрічей з ЕГ здобувачі ОНП засвідчили чіткість та зрозумілість критеріїв оцінювання та своєчасне ознайомлення їх з ними.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія за третім рівнем вищої освіти відсутній, однак ОНП передбачає, що «Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійнодіючою або разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації», що відповідає п.3 ст.6 Закону України «Про вищу освіту» та п.30 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26.03.2016 р. №261.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають

процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регулюється : Положенням про організацію освітнього процесу, розміщеним на сайті Університету <https://tinyurl.com/kubg-ed-pro>, Методичними рекомендаціями з розроблення освітніх програм <https://tinyurl.com/kubg-pro-dev> Методичними рекомендаціями з розроблення робочих програм навчальних дисциплін <https://tinyurl.com/kubg-rpnrul> Положенням про організацію та проведення практики аспірантів <https://tinyurl.com/kubg-phd-prac> , Освітньо-науковою програмою спеціальності, розміщеною на сайті Університету в рубриках «Аспірантам» та «Вступникам» (документи розміщено у вільному доступі). Зміст цих документів роз'яснюється аспірантам на початку навчального року. Об'єктивність екзаменаторів при оцінюванні знань аспірантів у процесі підсумкового контролю забезпечується передусім впровадженням до переліку форм його проведення письмової екзаменаційної роботи та тестового електронного екзаменаційного завдання. Екзамени, як правило, проводяться у письмовій формі, що забезпечує об'єктивність оцінювання робіт, проте в окремих випадках можлива усна чи комбінована форма. Перевірка виконання тестових завдань здійснюється автоматично. Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів регулюється п.9.3.4.3 Положення про організацію освітнього процесу в Університеті <https://tinyurl.com/kubg-ed-pro>. В результаті співбесід ЕГ зстейкхолдерами за ОНП з'ясовано, що випадків конфліктних ситуацій за даним напрямом підготовки не виявлено, але здобувачі чітко проінформовані про процедуру запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, яка розпочинається із заяви керівнику структурного підрозділу.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регламентуються наступними документами: Кодекс корпоративної культури (п.3.5): <https://tinyurl.com/kodeks-korp> , Декларація про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та студентів, аспірантів, докторантів, Стратегія (Програми) розвитку Університету на 2018-2022 рр. (п.1.2, п.4.3): <https://tinyurl.com/kubg-strat> , Наказ про здійснення перевірки на академічний плагіат дисертацій, поданих до спецрад Університету від 24.11.2017 №765 <https://tinyurl.com/recev-dis> , з якими ознайомлюються усі аспіранти під час процедури зарахування і підписують декларацію про дотримання академічної доброчесності. З метою дотримання академічної доброчесності при написанні дисертації здійснюється технічна перевірка наукових публікацій за допомогою спеціалізованих програмних засобів, зокрема через сервіс Unicheck, що використовуються в Університеті на умовах договорів з ТОВ "Антиплагіат", та експертної оцінки щодо відсутності/наявності академічного плагіату Популяризація академічної доброчесності також здійснюється шляхом викладання модулів «Наукова етика» та «Інтернаціоналізація науки». У Науковому товаристві студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Університету діє Школа академічної доброчесності, діяльність якої передбачає підготовку "агентів змін", котрі через різноманітні заходи будуть популяризувати та утверджувати принципи академічної доброчесності в академічній спільноті Університету. Метою заходів є ознайомлення та інформування учасників освітнього процесу щодо дотримання норм законодавства України про авторське право і суміжні права, правил цитування, об'єктивного оцінювання результатів навчання тощо. Наукове товариство щорічно проводить Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Дослідження молодих вчених: від ідеї до реалізації», один із напрямів роботи якої – «Наука та освіта: утвердження академічної доброчесності та наукової етики», у рамках якого відбувається конкурс проектів, майстер-класи, тренінги відповідної тематики <https://tinyurl.com/kubg-konf20> ; <https://tinyurl.com/konf-2019>. У рамках Програми підвищення кваліфікації науково-педагогічних та наукових працівників Університету Грінченка за дослідницьким модулем проводиться тренінг для викладачів Університету на тему «Перевірка наукових текстів на плагіат». Під час зустрічей ЕГ з фокус-групами усі учасники освітнього процесу продемонстрували глибокі знання та розуміння принципів академічної доброчесності. Загалом у ЗВО дотримуються нульової толерантності до академічної недоброчесності. Порушень академічної доброчесності за ОНП «Історія та археологія» не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, валідними, дозволяють встановити досягнення результатів навчання у цілому та для окремого освітнього компоненту, оприлюднюються заздалегідь. Наявні чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів. Існування у відкритому доступі організаційно-методичних документів щодо роз'яснення критеріїв оцінювання. Наявні чіткі та зрозумілі політика, стандарти академічної доброчесності. Застосовуються дієві технологічні процедури для перевірки наукових робіт на унікальність. Відсутність випадків конфліктів інтересів та випадків академічної недоброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутні.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОНП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1, 5.3 та 5.4. Зважаючи на наведені сильні сторони, експертна група дійшла висновку, що Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність за ОНП 032 «Історія та археологія» відповідають рівню А за критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз кадрового складу за даними таблиці 2 самооцінювання та доповненої таблиці 2 [blob:https://office.naqa.gov.ua/dfa5004e-821c-4e03-9e99-fca8fba2faed](https://office.naqa.gov.ua/dfa5004e-821c-4e03-9e99-fca8fba2faed) засвідчив високий рівень відповідності академічної та професійної кваліфікації НПП тим освітнім компонентам, які вони викладають на ОНП 032 «Історія та археологія». Всі викладачі, що забезпечують ОНП мають публікації, що індексуються у наукометричних базах даних, зокрема, Scopus та WOS, у фахових виданнях, переважна більшість є авторами монографій, посібників та підручників за ОК, систематично проходять підвищення кваліфікації та стажування як у вітчизняних ЗВО так і іноземних, приймають активну участь у грантових програмах та наукових проєктах, тощо. Рішення про залучення викладачів до ОНП приймається Вченою радою університету, після обговорення запропонованих курсів на засіданнях відповідних кафедр.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

У ході акредитації було підтверджено, що процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми, згідно з нормами, закріпленими у Положенні про конкурс на заміщення вакантних посад НПП – нова редакція https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_4/polozhennia_229_28.04.2020.pdf. Необхідний рівень професіоналізму викладачів ОНП, який передбачає якість їх науково-дослідної та навчально-методичної діяльності, забезпечується за допомогою: подання претендентами інформаційної довідки щодо їх відповідності професійно-кваліфікаційним вимогам, наукової та професійної активності на заміщення посади науково-педагогічних працівників; заохочення викладачів до підвищення рівня власної професійної майстерності шляхом проходження підвищення кваліфікації, проходження тренінгів та сертифікування, навчання в аспірантурі та докторантурі; постійне залучення викладачів кафедри до участі в науковій діяльності, громадських ініціативах (діяльність історичного клубу «Спадщина», театру «Борисфен», міжнародні етнографічні та археологічні експедиції) та міжнародних проєктах. При конкурсному відборі визначальною вимогою до кандидатів є професіоналізм, який визначається тривалим терміном поглибленого дослідження певної наукової проблеми й відповідними науковими результатами. 90 % опитаних аспірантів відзначили професіоналізм викладачів. Перевага надається науковцям – авторам монографій, підручників та навчальних посібників. Якість підбору наукових працівників університету забезпечується ефективною і прозорою процедурою аналізу професійних характеристик та наукового доробку кандидатів. Позитивною практикою ЗВО є наставництво з метою адаптації новопризначених НПП (Положення про адаптацію новопризначених науково-педагогічних працівників https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_4/nakaz_528_30.08.2018.pdf), під час якого здійснюється обмін педагогічною майстерністю.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Роботодавці беруть участь у забезпеченні ефективного проходження практик, наукових семінарів, науково-практичних конференцій, експедицій; приймають активну участь в засіданнях Рад факультету та університету. Однією із цілей Освітньо-наукової програми є внутрішнє забезпечення Університету фахівцями. Залучення роботодавців до освітнього процесу відбувається також шляхом наукового консультування аспірантів, до якого гарант й завідувачі випускових кафедр залучають провідних фахівців-практиків, зокрема, Ольга Бажан – ЦДАГО України, Олександр Удод – зав.відділом Інституту історії АН України, Оксана Підсуха – музей української діаспори та інші. У співпраці з Інститутом археології НАН України (Всеволод Івакін) здійснює свою роботу Археологічна експедиція факультету, що є основною базою для здійснення польових дисертаційних досліджень аспірантами. При підготовці дисертаційних досліджень для учасників освітньої програми проводяться консультації з фахівцями архівних та науково-дослідних, музейних установ, які є потенційними працедавцями випускників ОНП. Ще одним механізмом залучення працедавців до програми є практика зовнішнього рецензування наукових робіт здобувачів вищої освіти, яка дозволяє керівникам інших наукових та науково-освітніх установ ознайомитися із професійним рівнем та компетенціями майбутніх випускників ОНП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

На підставі аналізу відповідних документів та під час зустрічей з роботодавцями та професіоналами-практиками експертною групою було підтверджено залучення фахівців-практиків, експертів галузі та роботодавців до проведення майстер-класів та науково-практичних семінарів на ОНП (Олександр Удод, Ярослав Калакура, Людмила Рибченко та інші). Усі аспіранти-археологи беруть участь в археологічних експедиціях, що проводяться на базі Інституту археології. У співпраці з Інститутом здійснює свою роботу й Науково-дослідна лабораторія з археології (Керівник Михайло Відейко).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У ході спілкування з викладачами та керівництвом університету було підтверджено, що ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів що забезпечують організацію освітнього процесу ОНП (Документ, що регламентує систему професійного розвитку викладача Положення про підвищення кваліфікації НПП https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_5/nakaz_49_20.02.2015.pdf, Документи щодо системи матеріального і морального заохочення викладачів або інших форм стимулювання Правила внутрішнього розпорядку (розділ IX) https://kubg.edu.ua/images/stories/regulations/reg_docs/pravyla_vn_rozporiadku.pdf, Положенням про щорічне рейтингове оцінювання професійної діяльності НПП, НП «Лідер року» https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_7/nakaz_199_19.03.2020_.pdf, Положення про відзнаки https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_4/polozh_853_28.12.2018.pdf, Положення про преміювання працівників https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_16/nakaz_703_22.12.2016.pdf, Порядок преміювання працівників за публікації у Scopus та WoS https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_16/nakaz_243_11.04.2018.pdf, https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_16/nakaz_235_30.04.2020.pdf, Конкурс на здобуття премії імені Бориса Грінченка <https://kubg.edu.ua/informatsiya/naukovtsyam/konkurs-na-zdobuttia-premii-imeni-borysa-hrinchenska.html>). Викладачі активно використовують можливості для підвищення кваліфікації (наукові стажування, мобільність до університетів ЄС за програмою Erasmus+ та інші).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Для стимулювання розвитку викладацької майстерності у ЗВО проводиться конкурс на здобуття премії «Лідер року» https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_7/nakaz_199_19.03.2020_.pdf, премії імені Бориса Грінченка <https://kubg.edu.ua/informatsiya/naukovtsyam/konkurs-na-zdobuttia-premii-imeni-borysa-hrinchenska.html>); запроваджено преміювання за та публікації в журналах, що індексуються в наукометричних базах (Порядок преміювання працівників за публікації у Scopus та WoS https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_16/nakaz_243_11.04.2018.pdf), з нагоди ювілейних та святкових (День науки, День знань, День працівників освіти та ін.) дат (Положення про преміювання працівників https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_16/nakaz_703_22.12.2016.pdf).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через наявність власних та іноземних програм підвищення кваліфікації. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності. Існує практика прийняття на роботу власних випускників. Залучення роботодавців до участі у навчальному процесі за ОНП на взаємовигідних умовах. Участь у міжнародних проектах та залучення здобувачів до них. У ЗВО існують стійкі традиції підготовки науковців вищої кваліфікації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Рекомендувати передбачити матеріальне заохочення наукових керівників за своєчасний захист здобувачами дисертаційного дослідження.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОНП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1 - 6.6, ОНП та освітня діяльність за цією програмою відповідає рівню А за Критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Огляд матеріально-технічних ресурсів Київського університету імені Б. Грінченка, здійснений експертами в ході акредитаційної експертизи, свідчить, що матеріально-технічна база забезпечує реалізацію ОНП на високому рівні та сприяє досягненню визначених цілей та програмних результатів навчання. Зокрема, весь аудиторний фонд обладнаний мультимедійними проекторами, переважна його частина – смарт-дошками. В усіх приміщеннях, де здійснюється навчальний процес, є доступ до Wi-Fi мережі Інтернет. Директорка бібліотеки, Опришко Т.С. розповіла докладніше про регулярне оновлення навчальної та наукової літератури (книжковий фонд налічує більше 260 тисяч одиниць, сума однієї закупівлі може досягати 200 000 грн), про доступ до 9 передплатених історичних фахових видань, здійснення додаткових консультаційних та інформативних послуг (<http://library.kubg.edu.ua/poslygy-ta-servis/2017-10-06-11-22-52.html>), наявність сучасного обладнання та програмне забезпечення, в тому числі для перевірки робіт на плагіат ліцензійними програмами StrikePlagiarism та Unicheck (<http://library.kubg.edu.ua/poslygy-ta-servis/dostup-do-internet.html>). В університеті є унікальна Науково-дослідна лабораторія археології, яку очолює професор Відейко М.Ю. Цей підрозділ надає можливість повної реалізації наукового дослідження, починаючи з роботи в польових експедиціях і завершуючи аналізом виявлених джерел у вигляді публікації (<https://iff.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/2016-06-15-08-20-46/pro-laboratoriiu.html>). У складі НМЛ археології працюють аспіранти професора Відейко – Зайцева О. та Слесарев Є. Під час відео-зустрічей зі здобувачами, експерти дізнались, що ЗВО має своє видавництво, куди за потреби можуть звернутись всі учасники освітнього процесу. Всі публікації здійснені в університеті, створені власними поліграфічними потужностями. Інфраструктура Київського університету імені Бориса Грінченка дозволяє у повній мірі задовольнити потреби здобувачів у дозвіллевій та позанавчальній діяльності: актова зала, їдальня, медичний пункт, спортивний комплекс, обладнані місця для відпочинку та культурного дозвілля здобувачів, куточки психологічного розвантаження (https://www.youtube.com/watch?v=IXcXqY1wkWo&feature=emb_logo). Зовнішні організації - музеї, архіви та наукові інститути, що представлені серед роботодавців також складають частину матеріально-технічної бази та сприяють успішній реалізації ОНП. Зокрема: Інститут історії України НАН України, Інститут археології України НАН України, Центральний державний архів громадських об'єднань України, Музей української діаспори, Національний музей історії України у Другій світовій війні.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Доступ всіх учасників освітнього процесу до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів є безоплатним, що підтверджено в ході відеозустрічей зі здобувачами та НПП відповідно. Створене електронне середовище

університету передбачає постійний та безкоштовний доступ до системи Е-навчання (<http://e-learning.kubg.edu.ua/>), Wiki-порталу (<https://cutt.ly/GghZiEB>), електронних ресурсів бібліотеки та передплачених фахових видань (<http://library.kubg.edu.ua/resursi/e-resursy.html>). Всім здобувачам та працівникам університету обов'язково створюється корпоративна електронна пошта для внутрішнього користування та є доступ до хмарних сервісів Microsoft (<http://ms.kubg.edu.ua/>), що уможливають роботу як в очному режимі, так і під час дистанційного навчання. Перевірка робіт на плагіат сертифікованими програмами також здійснюється ЗВО безкоштовно.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Одним із стратегічно важливих напрямків розвитку Київського університету імені Б. Грінченка є створення безпечного освітнього середовища, згідно Стратегії на 2018-2022 рр. (<https://cutt.ly/PghBXZn>). Діючі Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/CgyouDX>) та відповідні накази з розділу «Режим та охорона праці» (<https://cutt.ly/4ghNkup>) регламентують функціонування єдиної системи організації роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності. Під час огляду матеріально-технічної бази, заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи Завадський В.М. ознайомив експертів з фото-презентацією навчального корпусу та докладніше розповів про наявні заходи - контрольна-пропускна система, відеокамери безпеки, система протипожежної безпеки, система зовнішнього блискавковідводу та заземлення. Під час відео-зустрічей зі здобувачами, експерти впевнились, що думки аспірантів враховуються, і вони задоволені умовами навчання.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Київський університет імені Б. Грінченка забезпечує на високому рівні освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти. Під час відео-зустрічей з усіма учасниками освітнього процесу, експертна група впевнилась у якійсій комунікації між аспірантами, їх науковими керівниками, викладачами, структурними підрозділами та адміністрацією університету. Здобувачі освіти можуть контактувати з НПП та іншими співробітниками Університету через корпоративну електронну пошту та Е-середовища. В ході бесіди з аспірантами, експерти дізнались, що ЗВО планує здійснити закупівлю ноутбуків, якими можна буде користуватися здобувачам у випадку відсутності технічних можливостей вдома. Під час огляду матеріально технічної бази, завідувач науково-дослідної лабораторії інформатизації освіти Буйницька О.П. продемонструвала, які функції має Е-середовище для підтримки здобувачів. Якщо у аспірантів виникають якісь питання до адміністрації ЗВО, в них є можливість звернутись безпосередньо до ректора через «Тет-а-тет з ректором». На зустрічі з органами самоврядування, Москальчук А. підтвердила реалізацією цієї функції на власному прикладі. ЗВО забезпечує інформаційну підтримку через актуальне оновлення інформації на сайті (<https://kubg.edu.ua/>) та в соціальних мережах (<https://www.facebook.com/grinchenkouniversity>, https://twitter.com/nash_kubg, <https://www.instagram.com/grinchenkouniversity/>). Соціальна підтримка здобувачів здійснюється через своєчасну виплату стипендій, можливість отримання матеріальної допомоги (за потреби), безкоштовне користування доступною рекреаційною та оздоровчою інфраструктурою університету. Під час спілкування з аспірантами, експерта група підтвердила дані, подані у Відомостях про самооцінювання стосовно психологічної підтримки. В університеті діє Положення про соціально-психологічну службу (<https://tinyurl.com/kubbg-help>) та є можливість анонімно звернутися за допомогою до психолога у режимі онлайн (<https://tinyurl.com/dop-online>). Також в університеті реалізується Закон України «Про донорство крові та її компонентів» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/239/95-%D0%B2%D1%80#Text>), один зі здобувачів – Нікіфоров К. є кадровим донором, якому забезпечуються соціальні гарантії згідно ЗУ.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Важливим напрямком діючої Стратегії університету є створення належної інфраструктури для всіх учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/PghBXZn>). Під час огляду матеріально-технічної бази, експерти впевнились у створеному безбар'єрному освітньому середовищі. Заступник декана науково-методичної та навчальної роботи Завадський В.М. ознайомив експертну групу з відео та фото-презентацією, де було представлено докази стосовно наявності ліфтів, пандусів та санітарні кімнати для осіб з особливими потребами. В Київському університеті імені Б. Грінченка створено спеціальний структурний підрозділ - Ресурсний центр підтримки студентів з інвалідністю (<https://cutt.ly/Ngjos5V>), діяльність якого регулюється відповідним Положенням (<https://cutt.ly/igjoGde>). Згідно концепції діяльності Центру, надається технічна, психологічна, педагогічна та соціально-педагогічна підтримка. Супровід розпочинається з моменту звернення людини з інвалідністю до Університету й охоплює процеси підготовки до вступу, вступу, навчання та працевлаштування. Завідувач науково-дослідної лабораторії інформатизації освіти Буйницька О.П. продемонструвала, які функції має сайт та Е-середовище для підтримки здобувачів з особливими потребами - є можливість збільшити/зменшити шрифт, контрастність. На ОНП навчається аспірантка Мотуз М., що має особливі освітні потреби. Під час відео-зустрічей з усіма учасниками освітнього процесу, експерти дізнались, що підтримка та комунікація з Мотуз М. налагоджена на якісному рівні.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Відповідно до Статуту Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/mgyQqlR>), Положення про засади запобігання і протидії дискримінації, сексуальним домаганням, булінгу та іншим проявам неетичної поведінки (<https://cutt.ly/3gjpg4a>) та Кодексу корпоративної культури Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/pgumHkw>) у Київському університеті імені Б. Грінченка наявна чітка і зрозуміла політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій. В університеті існують відповідні Комісії, що розглядають скарги від всіх учасників освітнього процесу. Під час зустрічей з фокус групами, зокрема, з головою Комісії з етики (Жильцов О.Б.) виявлено, що до Комісії було одне звернення з Історико-філософського факультету про порушення етичних норм, проте за результатами розгляду змісту заяви означені факти не знайшли підтвердження. На офіційному веб-сайті Університету розміщена інформація щодо основних заходів, спрямованих на запобігання, виявлення та протидії корупції (<https://tinyurl.com/kubg-diskr>) Згідно Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Київському університеті імені Б. Грінченка (<https://cutt.ly/2gjrAw6>) розроблено механізм вирішення потенційних конфліктів між аспірантом і науковим керівником. Під час відео-зустрічей з аспірантами, експерти дізнались, що вони обізнані з відповідними документами та описали, яким чином можна повідомити про конфліктну ситуацію (письмова заява, анонімні анкети в Е-середовищі університету). Також питання стосовно обізнаності з політикою та процедурою вирішення конфліктних ситуацій присутні в опитуваннях аспірантів. Завдяки створеній якійсій корпоративній культурі, всі учасники освітнього процесу дотримуються діючого законодавства України та відповідних Положень університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічна база цілком забезпечує реалізацію ОНП на високому рівні та досягнення нею визначених цілей та програмних результатів навчання. Забезпечення ЗВО доступу аспірантів до наявних інформаційних ресурсів, безпечного освітнього середовища, та соціальної інфраструктури. Належний рівень освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів завдяки чітко організованій роботі структурних підрозділів та працівників університету. Створення неконфліктного середовища та наявність визначених та прозорих процедур вирішення конфліктних ситуацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

У контексті критерію 7 – відсутні недоліки.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають критерію 7 і мають взірцевий характер.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми визначаються Методичними рекомендаціями (<https://cutt.ly/Vgjxv1d>). Університет послідовно дотримується цих процедур. Під час відео-зустрічі з адміністративним персоналом, завідувач науково-методичного центру стандартизації та якості освіти Леонтьєва О. В. докладніше пояснила, у яких випадках здійснюється перегляд ОП - за умов виявлення

потреби програми у вдосконаленні, з урахуванням результатів акредитації ОП, запровадження або зміни державних стандартів вищої освіти, професійних стандартів, пропозицій роботодавців і здобувачів вищої освіти, розвитку стратегії (програми) університету. Зміни до ОП були здійснені у 2020 році, з урахуванням думок всіх учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/zgjfVbj>). Під час відео-зустрічей з академічним персоналом та здобувачами, експертами було з'ясовано, які саме перетворення здійснені для нової ОП - у блоці обов'язкових ОК назву дисципліни «Наукова комунікація англійською мовою» замінено на «Наукова комунікація іноземною мовою», що уможлиблює розширення діапазону іноземних мов для вивчення аспірантами; збільшення обсягу кредитів на науково-викладацьку практику з метою підготовки здобувачів до викладацької діяльності.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час проведення відео-зустрічей з органами самоврядування та Науковими товариствами, експертна група пересвідчилась в участі та діяльності здобувачів через виборні органи до процесу періодичного перегляду освітньої програми. Виборний представник аспірантів до Вченої ради Університету Москальчук А. розповіла про перегляд та затвердження ОП під час засідань Вченої ради. Аспіранти та адміністрація університету розказали про проведення масштабного опитування здобувачів третього науково-освітнього рівня стосовно якості навчання та їх рівня задоволеності, що були здійснені Науково-методичним центром досліджень та відділом аспірантури (документи, завантажені в системі НА). Експертна група отримала результати опитування, згідно яких у першому блоці «Освітня компонента» 88 % респондентів надали відповідь «Так» або «Переважно так», що свідчить про позитивну оцінку змістовної складової навчального плану освітньо-наукової програми. Аналіз відповідей здобувачів дозволив виділити 79 % здобувачів, які підтвердили існування тісного взаємозв'язку змістовної частини освітньої програми та дисертаційного дослідження. Також аспіранти поділились досвідом участі на кафедральних круглих столах, де академічний персонал разом зі здобувачами вислуховують та обговорюють пропозиції чи зауваження стосовно якості та модернізації навчального процесу. Проаналізовані протоколи засідань кафедр історико-філософського факультету (документи, завантажені в системі НА) дають підтвердження участі здобувачів у обговоренні ОП - Куцик Р. (придільення уваги дисциплінам з методології), Голубничка-Шленчак Ю. (близька дотичність тем дисертацій до тематики наукових керівників), Потіха З. та Курильчук Н. (практичні заняття для написання статей в курсі «Наукові комунікації англійською мовою»).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час відео-зустрічі з роботодавцями та іншими групами стейкхолдерів, експертна група пересвідчилась в тому, що роботодавці залучені до процесу оцінки та перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості, що також відбито в документах, наданих як додаткові докази: позитивні рецензії (<https://cutt.ly/7gjbhjQ>) д.і.н., професора Патриляка І.К. (декан Історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка) та д.і.н., професора Потільчака О.В.(завідувач кафедри джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін історичного факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова), протоколи засідань кафедр історико-філософського факультету де були присутні Удод О.А (завідувач відділу української історіографії Інституту історії України НАН України), Бережна С.В. (проректор Харківського національного педагогічного університету імені Григорія Сковороди), Підсуха О.П. (директор Музею української діаспори). На відео зустрічі з експертами були присутні вищезгадані роботодавці, а також Івакін В. Г. (завідувач відділу археології Києва Інституту археології України НАН України), Бажан О. В. (директор Центрального державного архіву громадських об'єднань України) та Рибченко Л. В.(заступник директора Національного музею історії України у Другій світовій війні). В ході розмови з експертами, роботодавці виголосили своє загальне задоволення випускниками попередніх років аспірантури та ОНП 2016 р. й надали ще декілька побажань для удосконалення ОНП: розширення спектру вивчення іноземних мов, розширення вибіркової складової - залученням більш вузьких дисциплін для підготовки роботи в музеях та архівах.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

За ОНП 2016 р. випускників поки що немає. У ЗВО функціонує Клуб випускників (<https://cutt.ly/pgjnMIV>), є практика заповнення анкети випускника, що в перспективі дозволить проводити періодичний моніторинг щодо працевлаштування випускників. На сайті є також Google-форма «Вакансії для студентів та випускників» (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeUoR8G25ONCRopcf8TBtvEsJWvcwrE_ns1NDkmzP3RfoXeQ/viewform), яка сприяє підтримці молодих вчених у питаннях працевлаштування. Під час відео-зустрічі з випускниками аспірантури попередніх років, експерти впевнились у стійкій та постійній комунікації молодих вчених зі своїми науковими керівниками та академічної спільнотою Київського університету імені Б. Грінченка. Зокрема, Куцик Р., Савченко С. та Мусяченко О. працюють викладачами у структурних підрозділах університету; Рафальська А. є науковим співробітником Національного музею історії України у Другій світовій війні та Черкаська Д. - к.і.н.,

докторант Стафордширському університеті. Випускними загалом ознайомлені з ОНП 2016 р. та наводили аргументи про якість навчання в університеті на всіх освітніх рівнях.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час роботи експертів з відомостями про самооцінювання, внутрішніми документами, сайтом університету та відео-зустрічей з адміністрацією ЗВО, було з'ясовано, що у Київському університеті імені Б. Грінченка створена цілісна багатокомпонентна система, що здійснює функціонування системи забезпечення якості освіти на двох рівнях. Перший рівень – це робота проектної групи, групи забезпечення разом з гарантом ОНП, яка виходить на рівень обговорення на засіданнях кафедр та Вченої ради факультету. Другий рівень – це моніторинг з боку проректорів, НМЦ стандартизації та якості освіти, НМЦ акредитації та ліцензування, НДЛ інтернаціоналізації вищої освіти та НМЦ досліджень, наукових проектів та програм, до складу якого входить завідувач аспірантури. Проректор з науково-методичної та навчальної роботи Жильцов О. Б. засвідчив, що це довгий і комплексний процес зі створення та впровадження ОНП різних рівнів для випуску готових та кваліфікованих професіоналів. Під час онлайн-спілкування з аспірантами, органами самоврядування та Науковими товариствами, експертній групі стала зрозумілою побудована система якості освіти, що починається від здобувача і закінчується адміністрацією ЗВО.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація даної ОНП є первинною, тож з'ясування, чи враховані зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій, наразі не актуальне. Разом із тим, під час відео-зустріч з адміністрацією ЗВО, експертів запевнили, що університет реагує на зауваження та рекомендації, сформульовані при акредитації інших ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В ході акредитаційної експертизи, експерти впевнились у формуванні високого рівня культури якості в університеті. Це простежується у Стратегіях та Місії університету (<https://cutt.ly/PghBXZn>), Кодексі корпоративної культури Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/pgymHkw>) тощо. Під час відео-зустрічей, всі залучені представники університету обізнані в основних процесах діяльності університету, мають стійку позицію стосовно різних питань, власне бачення розвитку сучасної науки та науковця. Проведені опитування серед НПП та здобувачів стосовно якості освіти та корпоративної культури (документи завантажені в системі НА) лише підтверджують тісну комунікацію та толерування принципів автономії, студеноцентричності, академічної свободи, неконфліктного середовища та інформаційної відкритості.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У процес оцінки й перегляду ОНП активно долучаються представники здобувачів та роботодавців, що протоколюється відповідними рішеннями структурних підрозділів. Сформована культура якості на всіх рівнях, яка сприяє постійному розвитку ОНП та реалізації освітньої діяльності за цією програмою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Експертна група рекомендує конкретизувати в нормативних документах механізми залучення здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших стейкхолдерів до процедур моніторингу і перегляду ОП; включити в робочу групу розробників здобувачів, роботодавців та інших стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У ЗВО сформована система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, існує дієва система управління якістю, проте наявні несуттєві недоліки, що стало підставою для оцінювання Критерію 8 за рівнем В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Нормативні документи, що регламентують правила і процедури регулювання прав та обов'язків всіх учасників освітнього процесу, доступні на офіційному сайті ЗВО у розділі «Реєстр нормативної бази» (<https://cutt.ly/PgjfqLb>). Такими документами є, зокрема, Статут Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/mgyQqLR>), Правила внутрішнього розпорядку (<https://cutt.ly/8gjfr6U>), Кодекс корпоративної культури Київського університету імені Бориса Грінченка (<https://cutt.ly/pgymHkw>), Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/9gjfoK5>), Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук (<https://cutt.ly/agjfrx3>), Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/agjfkW4>), Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/Ggjffxa>). Університет вживає належних заходів щодо інформування всіх учасників освітнього процесу щодо їх прав та обов'язків. Під час відеозустрічей з усіма учасниками освітнього процесу, експерти впевнились у високому рівні інформаційної підтримки ЗВО, обізнаності НПП та здобувачів щодо своїх прав та обов'язків.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Під час роботи експертів з відомостями про самооцінювання, фокус-групами та нормативними документами було з'ясовано, що відомості СО склалися у квітні 2020 року, а процес обговорення та оновлення ОНП було розпочато з травня, проект програми був розміщений на офіційному сайті, після отримання пропозицій відбулося внесення змін й затвердження. На час проведення зустрічей з університетом, на сайті Київського університету імені Б. Грінченка було оприлюднено лише зміни до ОНП (<https://cutt.ly/zgjfvbj>), та оновлений навчальний план (<https://cutt.ly/sgjfNQZ>). З метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін, на сайті університету та факультету зазначена електронна скринька гаранта ОНП Андрієєва В.М. (v.andrieiev@kubg.edu.ua).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному сайті ЗВО, у розділі «Інформація» - «Аспірантура», розміщені ОНП та навчальний план 2016 р., зміни до ОНП та навчальний план зі змінами 2020 р. (<https://cutt.ly/Ngje7K>). Освітні компоненти розміщені у підрозділі «Вибіркові освітні компоненти» (<https://cutt.ly/mgjyNB>) та «Робочі програми» (<https://cutt.ly/rgjgu4o>). Для внутрішніх стейкхолдерів ця інформація є доступною також у Е-середовищі університету. Для зовнішніх стейкхолдерів необхідна інформація стосовно ОНП розміщена компактно та зручно у вищезазначених розділах сайту Київського університету імені Б. Грінченка.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сайт університету оснащений зрозумілим та ергономічним інтерфейсом, що полегшує роботу з необхідними матеріалами для стейкхолдерів. Високий рівень публічності та прозорості діяльності ЗВО. Наявний механізм отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін через електронну скриньку гаранта ОНП. Інформативно наповнені сторінки структурних підрозділів університету, з активними посиланнями на події, новини, нормативні акти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Через відсутність проєкту ОНП на сайті, експертна група рекомендує в подальшому не прибирати зі сторінок університету або факультету проєкти обговорення ОНП. Для продуктивної роботи стейкхолдерів, експерти пропонують оприлюднювати їх пропозиції для інформування та обговорення громадськості.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Інформацію подано коректно та по суті питань критерію, але під час проведення зустрічей та опрацювання додаткових документів стало зрозумілим, що є певні недоліки, зокрема відсутність опублікованого на сайті проєкту обговорення ОНП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Логічний взаємозв'язок між змістом навчання (освітньою компонентою) і тематикою досліджень аспірантів (науковою компонентою) у цілому дотриманий. Загалом ЕГ підтверджує, що зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів та забезпечує повноцінну підготовку до дослідницької діяльності; викладацькі компетентності аспірантів формуються завдяки науково-викладацькій практиці. Експертна група отримала індивідуальні плани аспірантів різних років навчання: зокрема, Н. Л. Курильчук (II рік навчання), С. М. Голоско (III рік навчання), З. А. Потіхи (IV рік навчання), Т. Ю. Зотової (IV рік навчання), А. Д. Кухти (IV рік навчання), К. С. Нікіфорова (IV рік навчання) (завантажені в систему НА), що, в цілому, підтверджує зміст, обсяг і терміни виконання завдань аспірантів. ЕГ пересвідчилася в релевантності дисциплін, включених до навчальних планів аспірантів тематиці їхніх досліджень (дана умова забезпечена, в першу чергу, блоком вибіркового дисциплін). Випускники аспірантури ЗВО, зокрема ті, які працюють на викладацьких і науково-дослідних посадах (Р. Куцик, С. Савченко, О. Мусіяченко, А. Рафальська), додатково підтвердили повноцінну підготовку в аспірантурі ЗВО до дослідницької та викладацької діяльності за спеціальністю.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямів досліджень наукових керівників.

ЕГ пересвідчилася, що за ключовими словами і науковими публікаціями наукова діяльність аспірантів загалом відповідає напрямам досліджень наукових керівників (певна невідповідність між дослідженнями З. А. Потіхи, В. І. Заліщук, А. В. Міхеєва та їхніх наукових керівників повною мірою компенсована за рахунок читання професорами навчальних дисциплін, дотичних до тем дисертацій аспірантів). ЕГ ознайомила з таблицею публікацій наукових керівників та здобувачів кожного року навчання, яка розміщена на сайті ЗВО у відкритому доступі (<https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/temy/2020/+032.pdf>). Крім того, у таблиці представлено наукове середовище – праці інших науковців університету з напрямів дисертацій аспірантів. Усі наукові керівники аспірантів є активними дослідниками, здійснюють публікаційну діяльність протягом останніх 5 років, багато з них мають публікації у наукометричних базах даних Scopus і Web of Science.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Університет організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів завдяки існуванню в його структурі низки дослідницьких інституцій (відділ докторантура та аспірантури, наукова бібліотека, Науково-дослідна лабораторія з археології та інші) та наукових видань, у яких аспіранти регулярно оприлюднюють результати своїх досліджень:

«Схід», «Київські історичні студії». Здобувачі ОНП мають право безкоштовно користуватися міжнародними базами Scopus і Web of Science, журналами вид-ва Wiley, ресурсами Springer Link, бібліотечним фондом Університету. З метою апробації результатів наукових досліджень аспірантів відбувається щорічні наукові семінари та науково-практичні конференції.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Під час роботи експертної групи з акредитації ОНП була підтверджена інформація СО щодо долучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти. Аспіранти активно використовують можливості, створені університетом для отримання досвіду міжнародної співпраці упродовж навчання (наукові стажування, кредитна мобільність до університетів ЄС за програмою Erasmus+, напрям Жан Моне – модуль «Якість вищої освіти та експертний супровід її забезпечення: рух України до ЄС» <https://tinyurl.com/tgecgadta> «Державне – міжнародне – суспільне: європейські цінності» <http://stipendium.kubg.edu.ua/>), зокрема, через реалізацію права на академічну мобільність, що регламентується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність <https://tinyurl.com/kubg-mob-rul>. Інформація про проекти та можливості поширюється через веб-сторінку ЗВО <http://ivo.kubg.edu.ua/> Аспіранти ОНП у рамках модуля «Інтернаціоналізація науки» дізнаються про можливості отримання грантів, особливості написання заявок, закордонні видання, бази Scopus/WoS, міжнародні публікаційні стандарти, створення ORCID, ResearchGate ін. ЗВО заохочує участь аспірантів у міжнародних дослідницьких проектах, зимових школах тощо. Інструментами долучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти є публікації результатів досліджень іноземною мовою у наукових виданнях, участь у заходах за кордоном. Г.Рафальська брала участь у першому етапі спільного науково-дослідного проекту із Університетом Сетон Хол, Нью Джерсі, США «Дослідження історії української діаспори США». Я.Гражевська і Т.Зотова взяли участь в роботі III Міжнародного конгресу істориків що досліджують історію Польщі (м. Краків, Польща). Ольга Зайцева брала участь у в науково-дослідному проекті CRC-1266 Scales Christian-Albrechts-Universität zu Kiel (Кільський університет, м. Кіль, Німеччина).

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

В ході роботи з відомостями самооцінювання, сайтом та відео-зустрічами, експерти впевнились в розробці науково-дослідних тем науковими керівниками з залученням їхніх аспірантів. Професор Салата О.О. зазначила, що викладачі мають постійні контакти з іноземними колегами та співпрацюють в наукових проектах. Протягом 5 років на Історико-філософському факультеті реалізується тема «Складні питання історичної пам'яті країн Центрально-Східної Європи ХХ-ХХІ ст. у парадигмі діалогічності української культури» (номер держреєстрації 0116V003294) <https://cutt.ly/fgkIICV>. За результатами виконання науково-дослідної теми публікуються наукові статті в збірниках «Схід» та «Київські історичні студії», видані монографії (<https://istorstudio.kubg.edu.ua/index.php/journal/issue/view/16>, <https://istorstudio.kubg.edu.ua/index.php/journal/issue/view/14>, <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/29786/>). Кафедра історії України розробляє ще 4 проекти, де є залученими аспіранти: просопографічні студії - родинні історії Галаганів (Будзар М.М.; 3 монографії; <http://eportfolio.kubg.edu.ua/teacher/433>); формування національної пам'яті на прикладі козацтва XVII - початку ХХ ст. (Щербак В.О. <http://eportfolio.kubg.edu.ua/teacher/127>); створення онлайн карти України зі шляхетські маєтностями та відзнаками (почав розробку Михайловський В.М. під час стажування за кордоном) Кафедра всесвітньої історії розробляє наукові теми: «Гендерна історія, соціокультурна історія» (Драч О.О.), «Історія української політичної еміграції міжвоєнної доби» (Срібняк І.В.), «Національно-культурний аспект діяльності православної церкви в Україні II пол. XIX ст.» (Надтока Г.М.), в ракурсі яких виконуються дисертаційні дослідження аспірантів. НДЛ археології на чолі з Відейко М.Ю. розробляє тему «Давня історія України, суспільство та технології» (<https://cutt.ly/EgkISVI>): дисертації аспірантів обрані в рамках даної теми, що відбивається в публікаціях та польових дослідженнях здобувачів. Наукові керівники аспірантів входять до редколегій українських та іноземних наукових журналів - Срібняк І.В. (<https://cutt.ly/QgkL7xm>), Михайловський В.М. (<https://cutt.ly/XgkZ2HH>), Щербак В.О. (<https://cutt.ly/XgkZ2HH>, <https://cutt.ly/HgkZ6qc>, <https://cutt.ly/7gkXd67>), Саган Г.В. (<https://cutt.ly/XgkZ2HH>), Салата О.О. (<https://cutt.ly/XgkZ2HH>, <http://skhid.kubg.edu.ua/about/editorialTeam>), Надтока Г.М. (<http://skhid.kubg.edu.ua/about/editorialTeam>), Відейко М.Ю. (<https://cutt.ly/XgkZ2HH>, <https://cutt.ly/HgkVlM2>, <https://cutt.ly/MgkVc2L>), Драч О.О. <http://history-ejournal.cdu.edu.ua/index>), Гедьо А. В. (<https://jhpr.donnu.edu.ua/about>), Андреев В.М. (<https://cutt.ly/XgkZ2HH>, <https://cutt.ly/zgkVjd6>, <http://sn.kspu.edu/index.php/sn/issue/view/1/4>).

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

В Київському університеті імені Б. Грінченко реакція на порушення академічної доброчесності унормована у Положенні про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/Ggjffxa>). Згідно вищезгаданого положення, в університеті створена Комісія з питань

академічної доброчесності, яку очолює проректор з наукової роботи Вінникова Н. М. Всі працівники університету та здобувачі підписують Декларацію про академічну доброчесність (<https://cutt.ly/zgjjFoz>). Під час відео-зустрічей з академічним персоналом та адміністрацією ЗВО, експерти впевнились в формуванні якісної академічної культури доброчесності – викладачі під час своїх курсів обговорюють питання академічної доброчесності (ОК «Стратегія наукових досліджень» - модуль «Інтернаціоналізація науки» <https://cutt.ly/9gjhfQE> та ОК «Філософія і методологія наукової діяльності» - модуль «Наукова етика» <https://cutt.ly/kgjhhn3>). Здобувачі, спілкуючись з експертною групою теж підтвердили своє розуміння академічної доброчесності, навели приклади участі в університетських наукових заходах, в тому числі створеній «Школі академічної доброчесності» (<https://cutt.ly/Ygjh2e8>). За період реалізації ОНП не виявлено жодного факту порушень академічної доброчесності ні серед аспірантів, ні серед науково-педагогічних працівників, котрі здійснюють наукове керівництво аспірантами.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Університет організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень здобувачів. Здобувачі активно долучаються до міжнародної академічної спільноти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Рекомендація: науковій бібліотеці продовжити роботу із доповнення фондів друкованих видань та електронних, а також систематично вести роботу з розширення репозитарію.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ОНП відповідає визначеному критерію, а зауваження експертної групи має рекомендаційний характер та сприятиме реалізації ОНП.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	А
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	В

Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	A
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6 . Людські ресурси	A
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	A

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація з визначенням "зразкова"**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Маслак Володимир Іванович

Члени експертної групи

Демуз Інна Олександрівна

Герасименко Вікторія Вікторівна